

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

האנתרופולוגיה של החושים - 54216

תאריך עדכון אחרון 03-07-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי תרבות-תכנית אישית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר גילי המר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: gili.hammer@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: כמצוין באתר המחלקה

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יציע היכרות עם תחום הידע אנתרופולוגיה של החושים, ויעסוק בצורות בהן משפיעה התרבות על האופנים בה אנו רואים, שומעים, מריחים, טועמים וממשימים. נדון בשאלות כיצד מציעה אנתרופולוגיה של החושים להבין את הגוף, והאם תיאור אנתרופולוגי מאפשר לתת "טעם לדברים". נעסוק בסוגיות אלו ואחרות ונתמקד בבחינה אנתרופולוגית של חווית חושיות, ובביקורת ופרשנות של הגוף דרך פריזמה חושית.

מטרות הקורס:

1. היכרות ראשונית עם תחום הידע אנתרופולוגיה של החושים.
2. מפגש עם נושאים מרכזיים בחקר אנתרופולוגי של החושים ובחינתם לאור היבטים עיוניים, מתודולוגיים ואמפיריים רלוונטיים לתחום.
3. הבנה של הגוף החושי דרך נקודת מבט תרבותית וכחלק משונות חברתית ומיקומו בהקשר תרבותי היסטורי-חברתי.
4. הקניית יכולת חשיבה ביקורתית ופרשנות של סוגיות חושיות בחיים החברתיים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. להכיר מושגים ורעיונות מרכזיים בתחום הידע אנתרופולוגיה של החושים.
2. להבין את הגוף החושי כקטגוריה חברתית ולמקם אותה בהקשר היסטורי-תרבותי ולצד קטגוריות זהות נוספות.
3. להתנסות ביישום תיאוריות מתחום אנתרופולוגיה של החושים על מקרי מחקר אמפיריים.
4. להבין, להסביר, לפרש ולנתח סוגיות עיוניות ומתודולוגיות בחקר אנתרופולוגי של הגוף החושי.
5. להתנסות בקריאה ביקורתית של טקסטים הנלמדים בכיתה ובכתיבה אקדמית.
6. לכתוב עבודת סמינר על הנושא.

דרישות נוכחות (%) :

90% מהשיעורים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

חושים כמושג חברתי, חושים כהיסטוריה ומציאות חברתית, מחקר בתרבות חזותית, מגדר ותרבות חזותית, ראייה ועיוורון, תרבות קולית, חושים וכוח חברתי, טקטיליות ותנועה, מרחב תפיסה וטכנולוגיה, חושים ומוגבלות, מתודולוגיה רב חושית.

חומר חובה לקריאה:

- דאנדס, אלן. 1997. לראות, משמע: להאמין. שוקד משה ודשן שלמה (עורכים). החוויה הבין תרבותית, מקראה באנתרופולוגיה. ירושלים ותל אביב: הוצאת שוקן: 31-37. (קיים באנגלית) כנען, חגי. 2008. פנימדיבור: לראות אחרת בעקבות עמנואל לוינס. תל אביב: הקיבוץ המאוחד: 11-24.
- מאלווי, לורה. [1975] 2006. עונג חזותי וקולנוע נרטיבי. ללמוד פמיניזם: מקראה (עורכות: דלית באום ואחרות), תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, סדרת מגדרים: 118-133.
- בורחס, חורחה לואיס. 2007. "עיוורון", בתוך: שבעה לילות. תל-אביב הוצאת הקיבוץ המאוחד: 139-123. (קיים גם באנגלית)
- אלאור, תמר, שנהב, יהודה. 2002. "על העיוורון" וקטסטרופות אחרות: בדיון, ממשות ועבודה סוציולוגית. סוציולוגיה ישראלית 4 (1): 193-207.
- גרוס, נורה אלן. 2009. כולם כאן דיברו שפת סימנים: חירשות תורשתית במרת'ז ויניארד; תרגום מאנגלית רז קטלן. כרמל.
- Cohen Bull, Cynthia. 1997. "Senses, Meaning and Perception in Three Dance Cultures", in: Desmond J. (ed.) *Meaning in Motion*. Durham: Duke University Press.
- Kuppers, P. 2015. *Embodiment, Environment, Disability Culture: Learning to Feel Ourselves in Space*. *Disability Studies Quarterly* 35(2).
- Classen, Constance. 1997. *Foundations for an Anthropology of The Senses*. *International Social Science* 49(153): 401-412.
- Geurts, Kathryn Linn. 2015. *Senses*. In *Keywords for Disability Studies*. New York: NYU Press: 161-163.
- Howes, David. 1991. Introduction: 'To summon all the senses'. In: *The Varieties of Sensory Experience: A Sourcebook in The Anthropology of The Senses*, (edited by D. Howes). Toronto: University of Toronto Press: 1-21.
- Ong, Walter. J. 1982. *Orality and Literacy: The Technologizing of The Word*. London: Methuen: 1-3, 117-138.
- Haldrup, Michael., Koefoed, Lasse., and Simonsen, Kirsten. 2006. *Practical Orientalism - Bodies, Everyday Life and the Construction of Otherness*. *Geografiska Annaler, Series B: Human Geography* 88(2): 173-184.
- Sparkes, Andrew. C. 2009. *Ethnography and The Senses: Challenges and Possibilities*. *Qualitative Research in Sport and Exercise* 1(1): 21-35.
- Berger, John. 1975. *Ways of Seeing*. London: British Broadcasting Corporation: 36-81.
- Kleege, Georgina. 2005. *Blindness and Visual Culture: An Eyewitness Account*. *Journal of Visual Culture* 4 (2): 179-190.
- Kleege, Georgina. 2006. *Visible Braille/Invisible Blindness*. *Journal of Visual Culture* 5(2): 209-218.
- Kheshti, Roshanak. 2009. *Acoustigraphy: Soundspace as Ethnographic Field*. *Anthropology News* 50(4): 15-19.
- Rice, T. 2010. *Learning To Listen: Auscultation and the Transmission of Auditory Knowledge*. *Journal of the Royal Anthropological Institute* 16(s1): S41-S61.
- Vannini, Phillip., Waskul, Dennis., Gottschalk, Simon., and Rambo, Carol. 2010. *Sound Acts: Elocution, Somatic Work, and the Performance of Sonic Alignment*. *Journal of Contemporary Ethnography* 39(3): 328-353.
- Rice, T. 2008. "Beautiful Murmurs": *Stethoscopic Listening and Acoustic Objectification*. *The Senses and Society* 3(3): 293-306.
- Wilf, E. 2015. *Modernity, Cultural Anesthesia, and Sensory Agency: Technologies of*

- the Listening Self in a US Collegiate Jazz Music Program. *Ethnos: Journal of Anthropology* 80(1): 1-22.
- Renshaw, Sarah. 2009. Book review: *Designing The Sensorium, The Eyes of The Skin: Architecture and the Senses*, by Juhani Pallasmaa. *The Senses & Society* 4(2): 247-251
- Brueggemann, Brenda Jo., Garland-Thomson, Rosemarie, Kleege Georgina., 2005. What her body taught (or teaching about and with a disability): A conversation. *Feminist Studies* 31(1): 13-33.
- Kuppers, Petra. 2014. *Studying Disability Arts and Culture: An Introduction*. London: Palgrave Macmillan
- Stoller, Paul. 1989. *The Taste of Ethnographic Things: The Senses in Anthropology*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press: 1-11.
- Geurts, K. L. (2002). On Rocks, Walks, and Talks In West Africa: Cultural Categories and an Anthropology of the Senses. *Ethos*, 30(3), 178-198. doi:10.1525/eth.2002.30.3.178

חומר לקריאה נוספת:
TBA

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 100 %
פירוט במידע נוסף

מידע נוסף / הערות:
דרישות הקורס:
סמסטר א':
השתתפות בשיעורים: 10%
הגשת דפי קריאה: 20%
רפראט: 10%
עבודת סיום סמסטר: 50%
סמסטר ב':
דוחות קריאה: 10%
דוגמא מראיון/תצפית: 15%
רפרט: 15%

ראשי פרקים: 10%
עבודת סמינר: 50%